

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KOZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . . . 2 frt 80 kr.
Félévre . . . . . 1 „ 30 „
Negyedévre . . . . . 70 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelék).

Petőfi Sándor.

A legnagyobb magyar költőnek, Petőfi Sándornak szentelt a magyar nemzet egy napot a múlt héten, de kinyult az ünnepség az egész hétre, úgyhogy elmondhatjuk a múlt hétről, hogy ez Petőfi emléketének nagyhete volt. Mert ily mértékben nem nyilatkozott még meg a magyar csatatéren elhunyt nagy jelese iránt. Az a babér és virágerdő, melyet Petőfi emléketének föláldozott, éppen nincs még arányban azzal a dicsőséggel, melyet a szabadságharcz dalnokának versei szereztek a magyar nemzetnek. Minden nevezetesebb helyen, bércezen, ormonkellene oltárt emelnünk a nagy költő emlékének, ha irányában méltóan akarnánk leróni tartozásunkat.

Az egyszerű falusi mészáros-mester gyermeke kiemelkedett a porból, lánglelke álmódott a szabadságról s amikor érte fegyvert fogni kellett, odaállott az elsők sorába.

Az a nagy könyvtárnak beillő irodalom, mely ötven év leforgása alatt Petőfi nevével összefüggő eseményeket tárgyalja, részletezi, élénk világot vet a költő rövid pályafutására. Azt írják többen, „hogy Petőfi a forradalom leveretése után nem birt volna megmaradni és megbékülni a megváltozott szomorú viszonyokkal.“ Hát igaz, az ő lelke mely a magyar népnek korlátlan szabadságáért, teljes függetlenségéért sovárgott, — bizonyára nehezen békült volna meg a szomorú idők lesújtó eseményeivel. De ha meggondoljuk, hogy az egykori márcziusi ifjak közül nem egy mennyi szellemi kincsrel gazdagította a 48-as idők után követ-

kező szomorú időkben is a nemzeti irodalmat, fogalmat alkothatunk arról a nagy veszteségről, arról a nagy szellemi kincsről, melyet veszítettünk Petőfi halálával.

E nagy veszteség érzete ott ült az ünneplő közönség arcán, beleszövedött a szónokok beszédébe, — de az elismerés, melylyel Petőfi Sándor örökbecsű versei révén a világ minden részéről adóznak művelt és hatalmas nemzetek, büszkesége marad örökké Petőfi népének.

Ott volt a segesvári ünnepen az egész ország, az írók társasága, mely Petőfi nevét viseli, kibontotta a költő háromszinű lobogóját s az alá sorakozott az egész ország.

Ilyen ünnep, melynek minden nagy és apró mozzanatában a lángoló hazaszeretet nyilallik meg, méltó csak a nagy költőhöz, a magyar szabadság lantosához.

Jól mondta a segesvári ünnepen az egyik szónok, hogy abban az iszonyú viharban, a melyben véreső hullott erre az országra, Petőfi a villámot kezelte. Abban a fellegvárban, melybe a magyar

Petőfi Sándor.

szabadságvédő csapat utolsó maradéka felhuzódott: a segesvári téren, fáklyával a kezében, mint egy ifjú hős ő állott. S mikor veszve volt minden, elszántan lépett a puskaporos hordóhoz és belevágta a fáklyát. Voltak, a kik innen is megmenekültek, de hová lett ő? Eltűnt, szétfoszlott, párává lett, levegővé lett, szétterjedt a hazán, itt van felettünk, azt szívjuk be, azt adjuk ki lélekzetképpen. Soha a nemzet nagyobb árát nem fizette szabadságszeretetének.

Ördögüző miniszter.

Darányi földmivvelésügyi miniszternek olykor titkos utjai vannak. Mikor nagy hivatalának teendői megengedik, hogy néhány napi nyugalmat élvezhessen, csupán egy-két bizalmas embere kíséretében eltűnik ebből a zibongó fővárosból. Rövidesen azt olvassuk azután az újságokból, hogy Bereg vagy Máramaros vármegyék havasai között egy kis társaság utazgat. Ismeretlenül jönnek-mennek, nagy utakat tesznek meg lóháton; a mit látnak, azt jól megnézik, akivel találkoznak, azzal beszédbe állanak. Csak egy-két hivatalos személy tudja, hogy a ki ebben az egyszerű társaságban a legszorgalmasabban jegyzet s a legjobban érdeklődik a nép ügyesbajos dolgai iránt: az nem más, mint Magyarország földmivvelésügyi minisztere.

Ide vezetik Darányi minisztert titkos utjai, Magyarország legmostohább vidékeire.

Itt a rutének laknak.

Idegen faj, orosz eredetű. Hozzánk Galicziából jöttek át; ott több, mint két millió rutén él. Nálunk csak négyszázezeren vannak s főként Bereg, Máramaros és Sáros hegyvidékein huzódnak meg.

Szegény nép ez nagyon. Nem olyan értelmes nép, mint a magyar. Tudatlan, babonás, ravasz, de nem rossz indulatu. Vissza maradt a civilizációtól, még pedig nem annyira önhibája, mint a körülmények mostohasága és a nyomor miatt.

Mert a rutén nép nyomorral küzd.

Már az általa lakott vidék is mostoha. Az Alföld termékeny rónái helyett nehéz miveletű talajokkal kell megküzdenie, a melyeknek szegényes hozamát is megdézsmálja a zord időjárás. A burgonya és zab hazája ez. A szegény ember egy-két tehénke után él, a melyek a nehezen hozzáférhető hegyi legelőket tej alakjában értékesítik. Egész családoknak a sorsa ahhoz az egy-két állatkához van fűződve. Az állat a ruthének egyedüli jövedelmi forrása, életének reménye, féltett kincse. Vele sokszor egy hajlék alatt él s az önmagától megvont eleséggel táplálja. A szarvasmarhának jobb dolga van ott, mint gazdájának. Maga a gazda nyomoruságos viskóban él, silányul táplálkozik, éhínség, hideg ellen csak Isten irgalma óvja.

De nyomoruságának főoka nem a természet mostohasága, hanem az emberek szivtelensége. A legborzasztóbb uzsora nyomja ezt a népet. A Galicziából beözönlött lelketlen kufárok ennek a népnek a zsírjából élnek. A ruthén szorgalmas, munkabíró s e mellett csodálatosan kevés igényű. De mit ér mindez, mikor munkásságának szerény eredményein is az ő uzsorásai osztoznak. Uzsoráskodnak az állattartáson, élelmezésen,

ruházkodáson. Garasos adósságokba hajtották be a tudatlan, számolni nem tudó embert s azt a kis adósságot azután a kufárok irgalmatlan ravaszága észrevétlenül megnövesztette odáig, mignem a szegény páriának teste lelke az uzsorás kezébe került. Az uzsora átkos lidércznyomásként nehezedik most reájuk. Kinterhes törődésükből a haszon a nép hiénáinak szentes marhába jut. A nép baromi munkát végez, e mellett koplal és szenved.

Ezt a népet akarja Darányi miniszter megmenteni a jólétnek és a hazának. Már évek óta nagy figyelemmel foglalkozik a ruthének sorsával. Külön biztost küldött ki a viszonyok tanulmányozására, de e mellett személyes tapasztalatokat is gyűjtött a nép között. A nyomoruság itt látott képen megindult szive; s hozzá látott a tisztítás munkájához. Nehéz dolog ez: a népet visszavenni az ördögtől, a kinek magát lekötötte. Lassan, zaj nélkül, de biztosan haladva végzi Darányi a munkáját.

A sok jó közt, a mit a ruthénekért már is tett, legelső helyen áll az, hogy egy hitbizományi birtokot vett ki bérbe s felosztotta parcella bérletekben a nép között. A ruthén jó munkás, lelkiismeretes fizető, a kis bérlet rendszer itt kitünően bevált. Időként szarvasmarhát osztat ki ott, a hol a szükség szava a legnagyobb és sok családnak a megélhetés, a boldogulás biztos módját eként kezébe adogatja: nem ajándékokkal, de azzal, hogy módot nyújt nekik arra, hogy becsületes munkásság révén jobb sorshoz jussanak. A ruthének között már ma is sok száz család áldja a Darányi kezeit, a ki őket a boldogulás révéhez vezette. S áldani fogják később még jobban, mert Darányi nem áll meg munkájában.

Csendesen, óvatosan, de szívvél-lélelkel halad nemes célja felé. Ez a cél az, hogy az uzsora ördögét kiüzve, a ruthén népet a nyomoruságból kiemelve, értelmük és szivök szerint ehhez a magyar földhöz huzódó, megelégedett s hasznos állampolgárokat teremtsen belőlük.

Az Isten segítse nemes törekvésében!

A zónatarifa jubileuma.

Most mult tiz éve annak, hogy a felejthetlen emlékü *Baross* Gábor a zónatarifát életbeléptette. Nagyjelentőségű ujtás volt ez, a melynek világszerte sinesen párja. Hogy micsoda eredményeket ért el a „*Vasember*”-nek ez a fényes eszméje, erről a következő számok tanuskodnak.

1888-ban, a zónatarifa életbeléptetése előtt, összesen 5,047.500 személyt szállítottak vasutakon, tiz év mulva, azaz 1898-ban már 33,146.400 személyt szállítottak. A személyforgalom tehát több, mint hatszorosára emelkedett. Bevétel volt a személyszállítás után 1888-ban 6,811.100 frt, 1898-ban pedig 21,470.200 frt; a bevétel tehát több, mint meghárom-

szorozódott. Ez a néhány számadat is meggyőz arról, hogy mily nagyszabású előnyök következtek be a zónatarifa életbeléptetése óta.

A zónatarifa 10 éves jubileuma alkalmából a kereskedelmi miniszterium tisztikara és az Államvasutak igazgatósága és üzletvezetőségei díszes koszorukat helyeztek a nagy mű megalkotójának, Baross Gábornak, a keleti pályaudvar előtt levő szobrára.

A kereskedelmi miniszter koszorujának ez a felirata: „*Néhai bellusi Baross Gábor volt kereskedelemügyi miniszternek, a zónatarifa megteremtőjének — hálás utódja és barátja*“. A szoborra még a kereskedelmi miniszterium tisztikara és az államvasutak igazgatósága helyeztek koszorukat. Az ünnepies jelenetet nagy közönség nézte végig.

A kisipar és a katonai szállítások.

A kamarák úgy, mint az ipartestületek országos gyűlései ismételve kérték a kereskedelemügyi és közvetve a honvédelmi miniszter urakat, hogy biztosítsák a kisiparosok részére a katonai szállítások azon egész tömegét, melyből az eddigi rendelkezések szerint csak a legkisebb rész jut közvetlenül a kisiparnak, a nagyobb rész pedig a nagy vállalkozók üzletéül tartatik fenn.

A nagy vállalkozókat állítólag azért szerződtetik, mert csak azok nyújtanak biztosítékot a katonai szükségleteknek mindenkor pontos beszállítására, továbbá pedig csak ezek hajlandók és képesek oly raktárkészletek tartására és oly hadfölszerelési műhelyek berendezésére, melyek minden körülmények között és mozgósítás esetére is biztosítják a katonai szükségleteknek haladék nélkül való pontos beszállítását.

Ez a biztosíték feltalálható a kisiparosoknál is mihelyt azok szervezett szövetkezetbe tömörülnek és létesítenek ugyanolyan hadfölszerelési műhelyeket és raktárakat, mint a nagyvállalkozók. De hogy ez megtörténhessék, az államnak is támogatólag kell fellépni a kisiparosokkal szemben, kik együtt az egész polgársággal a túlajtott katonai költségek terhét viselik és joggal igényt tarthatnak arra, hogy a katonai szállítások munkájából közvetlenül ők huzzanak hasznot és ne a nagytőke.

Ma egy-egy kisebb alkalmi szövetkezet például pár száz bakancsnak elvállalása által is segíteni képes néhány kisiparoson, mennyire hatályos volna az egész katonai szükséglet szállításának és megrendelésének elosztása, a kisiparosok részint már megalakult, részint megalakítandó szövetkezetei között, melyek aztán a nagyvállalkozók helyébe léphetnének.

Ha igazi jóakarattal kíván segíteni a kormány a súlyos viszonyokkal küzködő kisiparosok helyzetén, meg kell győznie a hadsereg ügyeinek intézőit a rendszerváltoztatás szükségéről, biztosítván a katonai szállításoknak a kisiparosok részére való átadását, a mely esetben aztán a legrövidebb idő alatt megalakíthatók lesznek a kisiparosoknak az egész katonai szükséglet ellátására képes szövetkezetei.

A kereskedelmi kamarák most megújították azt a kérelmüket, hogy a katonai szállításokat a kisiparosok között osszák fel. Reméljük, de várjuk is, hogy a kormány eleget tegyen ennek a méltányos kérelemnek, a melylyel sok magyar kisiparos sorsán fog javítani.

A Petőfi-ünnep.

Éppen egy félszázad mult el azóta, hogy Petőfi meghalt, — eltűnt a segesvári gyászos csatatéren, anélkül hogy magyar ember tudná: hol piheni örök álmát, a nagylelkű dalos, ki ébren álmodva, örökbeesü verseiben a magyar haza szabadságáról zengett soha el nem haló akordokat.

Nagy lelke fölszállott az örökkévalóságba, földi porhüvelyé azonban egybevegyült a magyar szabadságért való titáni küzdelmükben elhunyt hős honvédek porával. Azt mondják, nem halt meg Petőfi, a Magyarok Istene vette őt magához akkor, amikor elfordult nemzetétől azért, mert éreztetni akarta vele, hogy milyen nagy kincs a — szabadság...

Ma, ötven év után ki sem hisz már közülünk olyan mesét, melyet a szabadságért mindig és jogosan szomjazó nép képzelete megteremtett: hogy Petőfi ma is élne. Kézzel foghatólag bebizonyítást nyert, hogy Petőfi a segesvári gyászos végü ütközetben elesett és az ellenfél elesett harczoisaival és elvérzett hős bajtársaival a segesvári közös sirban találta fel az örök nyugalomát.

A segesvári városháztéren érekszobor emelkedett a hallhatatlan költő emlékének, a csatatéren pedig emlékoszlop, tetején a szárnyait terjegető hadi madárral, őrzi az elhunyt hősök emlékezetét. Ide ment ünnepelni a mult vasárnap a nemzet színe-java, hogy a kegyelet koszorúival áldozzon Petőfi emlékének, akinek szelleme itt lebeg most is közöttünk és örökbeesü szép költeményeiből meritünk mi, gyermekeink és unokáink hazaszeretetet.

A segesvári ütközet félszázéves emlékűnnepélyének fénye, ragyogása, nem muló északi fény, mely jó és elmulik, a semmiségbe vész, mert a mint nem pusztul, enyészet szele nem érheti azt a hazafiságtól tüzelő verseket, melyekkel Petőfi ajándékozta meg akkor elárvult nemzetét: azonképpen nem mul ki a nemzet emlékezetéből az ő neve sem!

A Petőfi-ünnepet nem egyes politikai pártok, testületek, hanem a nemzet, az ország rendezte. Részt vett abban a kormányzat, törvényhozó testületünk, társaságaink, hazafias köreink és testületeink mindegyike: egygyé olvadva, tömörülve. Nem szólva itt a székelyekről, szászokról, a kies bércezes erdélyi részek ez erős népfajáról.

A mult vasárnapi ünnep két főrésze oszlott, az egyiket Budapesten az ország fővárosában a Petőfi-szobránál, a másik a Segesvárott s illetve a segesvári csatatéren tartották meg. Ezeken kívül az ország minden részéről érkezett hire az ünnepélyeknek.

A budapesti Petőfi-szobornál.

A napsugár fénye viaskodott az esőfelhővel. A mikor gyülekezni kezdtek Petőfi szobra mögött a küldöttségek, lassan szítálva megeredt az eső. De az első éljenre, mely a szűk Költő-utczából a térre hal-

A budapesti Petőfi-szobor.

denült ünnepi pompát látott. Csak a Dunapart volt szomorú. A hajók árbocjai csupaszon emelkedtek az égnek és tulnan, Budáról, szürke egyhangúságban bámultak át a házak.

Még nem volt tizenegy óra, a mikor a szobor körül összegyűlt közönség hangos éljennel köszöntötte Jókai Mórt, a ki Halmos János polgármester és Rákosi Jenő kíséretében jelent meg. Az embergyűrű szorosabbra huzódott, Jókait akarta látni mindenki és jó ideig tartott, míg a lelkesedés okozta kivánsiság lecsillapodott és megkezdődhetett az ünneplés. Ének nyitotta meg, Petőfi „Honfi dala”, melynek zenéjét Huber Károly írta. *Bellovits* Imre vezérletével a budai dalegyesület, a Ganz-gyári daloskör, a Törekvés dalegyesület és a Budapesti polgári daloskör adta elő. Ének alatt mindenki levette a kalapját.

Halmos János polgármester beszéde után Jókai Mór hirdette Petőfi dicsőségét, frenetikus tapsok között, leirhatlan hatással. *Sántha* Mihály egyetemi

Petőfi Debreczenben.

latszott és mely Jókai Mórnak, Petőfi barátjának szólt, meg gondolta magát az Ég és napja aranyos sugarával hintette tele az ünneplőket, a tengernyi virágot és azt a hatalmas ércszobrot, mely a virág közül kiemelkedett. A hűvös szellő belekapaszkodott a zászlókba, lobogtatta, integetett velök Petőfi szobrának és a merre a szem tekintett, min-

hallgató szavalta el aztán *Endrődi* Sándor szép alkalmi költeményét. Végül *Rákosi* Jenő tartott beszédet a nemzeti szövetség nevében.

A szobor talapzatát a koszorúk egész erdejével borították el. Ünnepltek még: a szocialisták, a kik Petőfi

szobrát megkoszorúzták, továbbá a hazafias szövetség a nemzeti demokratákkal. A kerepesi temetőben Petőfi szüleinek és fiának sírjait koszorúzták meg. Itt *Scheffer* László hírlapíró mondott beszédet.

A segesvári nagyünnep.

A segesvári ünnep fölségesen folyt le, zászlódiszt öltött a város, így várta az ünneplőket. A városházán és a polgárok házain nemzetiszínű és fekete zászlók lengenek. Az ünneplő sokaság Budapestről két különvonaton jött, Aradról is különvonat hozta az ünneplőket. A legfényesebb volt a székelyek különvonatainak bevonulása. Kora reggel egymásután négy óriás vonat hozta a székelyeket, a kik omló áradatként öntötték el a szász városkát. Ezek a vonatok fel voltak virágozva és zászlóval diszítve. A lokomotivon Petőfi arcképe és nagy betűkkel sorok verseiből. Egyiken-másikon a Talpra magyar, harmadikon: „Csak nem fajult el még a székely vér?!“

A székelyek zeneszóval a várba vonultak Petőfi szobra elé. Valamennyi székely asszony, leány kezében virágbokréta, koszorú volt, melyet sorban letettek a szobor talapzatára, a mely így virágágyhoz hasonlított.

Petőfi őréségen.

Igy igyekeztek a Budapestről és az ország többi részéből érkezett vendégek, a kik Fehéregyházai vonaton, innen kocsin és gyalog tartottak a Petőfi síremlékéhez. Ebben a társaságban képviselve volt az egész ország. *Zsilinszky* Mihály a közoktatási és *Vörösmarty* Béla az igazságügyi államtitkár személyében a kormány, *Tallián* Béla alelnök és képviselők.

Megjelentek az Akadémia, tudományos testületek, vármegyék és városok küldöttei. Ez utóbbiak fényes díszmagyarban voltak, csengő-pengő hajduk kíséretében. A küldöttségek közt kedves föltűnést keltett a szászok megjelenése, a kik közt Brassó maga tizenhat városatyával képviseltette magát. A románok távol maradtak az ünneptől.

Fehéregyházán a vonatról leszálló társaságot uri és székely bandérium fogadta, a melyet *Haller Ottó* vezetett. Ő kísérte is ki a vendégeket Petőfi oszlopához.

A megnyitó beszédet *Bartók* Lajos, a Petőfi-társaság alelnöke tartott. E. *Kovács* Gyula elszavalta

Jókai gyönyörű Apotheosisát és ezután Bartha Miklós mondta el nagyhatású ünnepi beszédét.

Midőn a románok távollétéről szólt Bartha, sokan közbekiáltottak: Sajnos, nincsenek itt. A mikor pedig elismeréssel szólt a szász népről, a közönség tüntetőleg éljenezte a szászokat, a kik meghajlással köszönték meg a szíves tüntetést.

A beszédet különösen a székelyek fogadták nagy tetszéssel. Aztán Ábrányi Emil elszavalta versét, majd Bársony István felolvasása következett „A szabadságharczából“ czímmel.

Utána Simkó Sándor Petőfiről irt költeményét elszavalta Endrődy Sándor.

Rákosi Viktor Petőfi haláláról beszélt, Szász Gerő pedig alkalmi költeményt szavalt. A kolozsvári zenekar Petőfi dalaiból adott elő néhányat befejezésül.

Most következett a hódolás. Az összes küldöttségek elvonultak az emlékoszlop előtt és letették koszorúikat.

Zsilinszky Mihály államtitkár a kormány, Wlassics Gyula miniszter, a tudományos akadémia képviselőjében hozott koszorut s azokat a szoborra helyezte.

Tallián Béla, a képviselőház elnöke, a ki a képviselőház nevében tett koszorut az emlékszoborra rövid beszéd kíséretében.

A várban.

Ezután a várba vonultak fel az ünneplők, Petőfi szobrához. A városban, a hol felvonultak az ünneplők, meglehetősen csend volt, a magánházak lobogó nélkül állottak. A székelyek a folytonos énekkel majd felvetik a várost, a mozsárdurrogás pedig, mely szünet nélkül hangzik, valóságosan csatahangulatot

kelt. A szobornál Bartók Lajos elmondta viharos tetszés mellett Jókai rapszodiáját és letette a szoborra a Petőfi-társaság koszorúját.

A székelyek, a kik nem fértek mind el a szobor körül, lenn a várcs utcáin és a tereken hullámoztak fel s alá és egymásnak szónokoltak.

A szobornál Illyés Bálint a 48-as kör nevében, Veczel György a budapesti ifjuság, Szekeres István a kolozsvári ifjuság, Zseni József pedig a nemzeti szövetség nevében tartott beszédet. Bársony István az Otthon hirlapírók köre nevében.

Ezután a székelyek megkoszorúzták a szobrot.

A lakoma.

Az ünnep után 450 terítékes lakoma volt, a melyen Zsilinszky Mihály államtitkár mondta az első beszédet a királyra. Utána Bartók Lajos mondta a következőket: „Kétszer voltunk már itt, de visszajövünk mindaddig, míg meg nem hódítjuk Segesvárt“. Tallián Béla Jókait és Bartókot éltette.

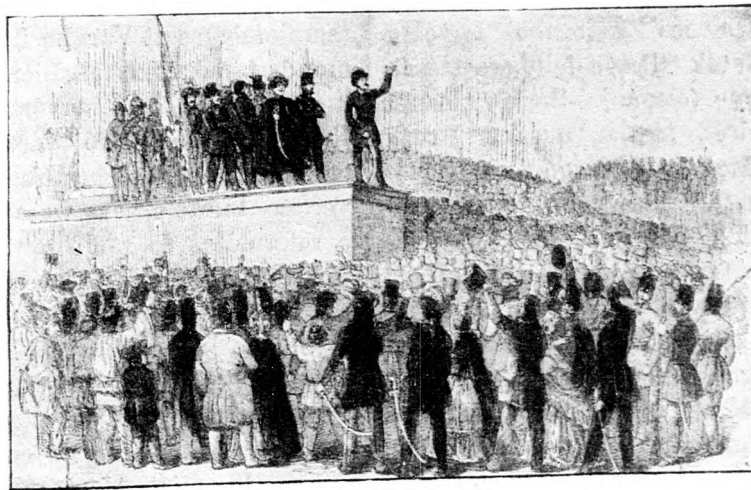
Károlyi István gróf ezután így szólt: Petőfi mondta: „Ha a föld Isten kalapja, hazánk bokréta rajta“. E bokrétaéhoz senkinek nyulni nem szabad. Így gondolkozott Széll Kálmán is, midőn Ischlből a már elígért nefelejeset visszahozta. Ugron Gábor beszélt ezután nagy tetszés mellett. A szabadságra és alkotmányra üritette poharát, mondván, hogy ezt a földet meg fogjuk tartani.

Somogyi alispán, Vörösmarty államtitkár, Zichy Jenő gróf, végül pedig Wallbaum segesvári polgármester nagy tetszés mellett beszélt.

Végül Bartók Lajos felolvasta az érkezett táviratokat.

A segesvári Petőfi-szobor.

Petőfi elszavalja a „Talpra magyar“-t. (1848.)

MI UJSÁG?

Kitüntetett debreczeniek. A nagy magyar város részére pecsétetes levél érkezett a minap Szerbiából. A levélnek finom hajtása és királyi aláírása vagyon, amin a jó debreczeniek szerfölött megörültek. Sándor szerb királytól jött ez a levél, melyben a szerbek fejedelme *Simonffy* polgármestert, *Márk* dalegyesületi elnököt és *Vecsey* főjegyzőt a Takova-renddel tünteti ki. A Takova-rendre pedig akképpen szolgáltak rá Debreczen fejei, hogy magyaros vendéglátásban részesítették a tavasz folyamán a belgrádi szerb dalosokat, akik visszaadták a debreczeni dalegylet szerbiai látogatását, mely a magyar dalnak új dicsőséget teremtett tavaly Belgrádban.

Gróf Stahrenberg kapitány fogságban. Egy aradi lap írja, hogy Stahrenberg gróf huszárszázadost, a ki a bécs-berlini távlovaglász alkalmával „Athos” nevű lován az első díjat nyerte, a legénységgel való kegyetlen bánásmódja miatt szobafogságba helyezték. Stahrenberg gróf a nagyváradi 7. sz. huszárezred panesovai századában szolgált, a hol a parancsnoksága alá tartozó százhusz legény közül napjában néha huszat is kikötetett. (Ez tudvalevőleg a legszörnyűbb büntetés, mely a régi vesszőfutásnál is borzalmasabb talán.) A százados ostorozta is a legénységet s volt rá eset, hogy egy közhuszárra kardot rántott s olyat vágott rá, hogy a karját eltörte. Mivel sok följelentés érkezett a hadügyminiszteriumhoz Stahrenberg ellen, a századost áthelyezték Panesováról Nagyváradra; itt is kegyetlenkedett a legénységgel s a tisztiszolgáját félholtra vagdalta. E miatt aztán erélyesen jártak el vele szemben s a hadbíróóság ítéletét be sem várva, fogságba helyezték.

Csányi hugának halála. Csányi Lászlónak, a nagy vértanunak egy viruló szépségű dédunoka-huga, Kordik Csányi Melania halt meg a minap Bécsben 21 éves korában. A megboldogult ifjú hölgyet szülein s testvérein kívül nagyszámu rokonság gyászolja.

A mócsai gaztett. A mócsai gaztettből folyólag indított fegyelmi vizsgálatok, illetve felfüggesztések következtében a vármegye főispánja, Sárközy Aurél Szabó Kálmán szolgabíró, Matlankovszky István közlegényekkel, Molnár Gedeon számvevőt Gemmel Aurél árvapénztári könyvelővel, az árvapénztári II. könyvelőt Hegyemeghy Béla számvevőségi gyakornokkal helyettesítette. Göbel Lajos mócsai jegyző teendőinek ellátásával a nagy-igmándi főszolgabíró Takáts Béla mócsai segédjegyzőt és anyakönyvvezetőt bizta meg. Mócsa község képviselőtestülete pedig Czunyi József bíró helyett Makevics István bíróvá választotta meg. Érdekes, hogy Göbel Lajos mócsai jegyző, akit Kovács István és társai vérlázító megkínzásában tevékeny résztvétele folytán

felfüggesztettek, most a községben házról-házra jár s egy kérvényt akar a lakosokkal aláíratni, hogy vegyék fel ismét hivatalába. Eddig azonban még igen kevés aláíró sikerült szereznie.

Fölgyújtott község. Tisza-Szederkény borsodmegyei községet a mult szombaton tömeges gyujtogatás rémitgette. Délelőtt ugyanazon időtájt három helyén is a községnek egy-egy ház teteje gyuladt ki, melyet azonban hamarosan elfojtottak. Annál veszedelmesebb volt a gyujtogatásoknak délutáni folytatása, amikor nagy szélvihar dühöngött s egyszerre két háztető borult lángba a község két különböző részén. A lángok átesaptak a szomszédos háztetőkre is. A község lakossága emberfeletti erőt fejtett ki, hogy a tűz tovaterjedését megakadályozza. Mindössze néhány ház esett csak a lángok martalékául. A szolgabíróóság nyomozza a gyujtogatókat.

Szerencsétlenség egy községnagyjában. A szekuli községnagyjában a munkához előkészített dinamit felrobbant. Az egyik munkásnak a fejét tépte le, és több lépésnyire elsodorta, egy másik munkás pedig erősen megsérült. A többi ott dolgozó ember csodaszépen épen maradt.

Vesztett kecske. Különös veszetségi eset történt Deáki pozsonymegyei községben. A napokban ugyanis Máhó Elek földművelőnek megveszett a kecskéje s agyon kellett ütni. Az egész család tagjai, számszerint 8-an, a kecske tejét itták hosszabb időn át úgy, hogy most mindannyian hamarosan a fővárosba siettek gyógykezeltetés végett. Mint utóbb kiderült, a kecskét pár héttel ezelőtt marta meg egy veszett kutya, de akkoriban az esetnek nem tulajdonítottak semmi jelentőséget.

A vértanu tanító emléke. A mult szerdán kegyeletos ünnepet ült Ócsa és Alsó-Némedi községek lakossága. Ekkor mult ötven esztendeje, hogy Haynau pesti rögtönítelő bírósága kivégeztette Halászy Károly alsó-némedi-i tanítót, a ki a szabadságharcz idején kitünt hazafiságával. A kivégzés fél-százados évfordulóján az ócsai és némedi református egyházközségek gyászünnepet rendeztek. Ott voltak a református egyházmegyének csaknem összes tanítói és lelkészei. Délelőtt gyászistentisztelet volt a templomban s itt Vargha László alsó némedi-i lelkész mondott hazafias beszédet. Az istentisztelet után az ünneplő gyülekezet a vértanu sírjához vonult, a hol Körtvélyessy László váci tanító és Szabó Géza ócsai lelkész emlékeztek meg a nagy időkről. A vértanu tanító sírjára Ócsa és Alsó-Némedi községek, a református és zsidó egyházközségek és a megyei tanítóegyesület koszorút helyeztek.

Magyar ember győzelme a londoni sakkversenyen. A londoni nemzetközi sakkversenyen, mely az egész világ sakk-köreit hetek óta lázas izgalomban tartotta s a melyen a világ legkitünőbb sakkozói vettek részt, egy fiatal magyar ember, Maróczy Géza nyerte a második díjat. Maróczy a fővárosi mérnöki hivatalban van alkalmazva s alig 24—25 éves fiatal

ember. Győzelmének értékét az is fokozza, hogy ő nem kenyérkeresetképen, hanem csakis kedvtelésből sakkozik.

Német szineloadás Rákos-Palotán. Roppant felháborodást kelt most Rákos-Palotán Seeburg Matild kisasszonynak, a meiningeni udvari színház volt tagjának az a merénylete, hogy vasárnap Petőfi ország-szerte való ünneplésének szent napján, az ottani parkvendéglő nagytermében, német szineloadást rendezett, előadtván két német szindarabot az ő tanítványaival. A szinlapnak ebből a szavából tudjuk meg, hogy a nevezett urhölgynek Rákospalotán németnyelvű színésziskolája is van, a mi minden-estre figyelemreméltó kulturjelenség. Kiváncsiak vagyunk, ki adott engedélyt erre az iskolára, a belügyminiszter-e vagy Beniczky Lajos, Pestmegye alispánja? Az előadást a szinlap szerint 1 és 2 koronás belépő-díjak mellett tartották meg valami jótékony célra. De hogy mire? Az a szinlapon megmondva nincs. Rajta van azonban, hogy a legközelebbi előadás vasárnap lesz, augusztus 6-án. Csodáljuk, hogy a fővárosi rendőrség, a mely még a magyar dal-társulatoknak sem engedi meg, hogy a bevégzett eseményü szindarabokat adjanak elő, Rákospalotán a műkedvelés és jótékony cél palástja alá rejtőzött germanizáló társaságnak rendes belépő-díj mellett hirdetett előadásaiba bele nem szól.

Goldis püspök beiktatása. Az aradi román templomban hétfőn kezdődött Goldis püspök beiktatása. Goldis Popea karánsebesi püspökkel érkezett a zsufolt templomba, mire Popea beszédet intézett az új püspökhöz és Pap Ignác szentszéki ülnök a királyi megerősítést és érseki leiratot olvasta föl. Erre Goldis püspök programbeszédet mondott. Örül annak, hogy a hol első miséjét tartotta, ott avatják őt fel püspökké. Kijelenti, hogy Saguna érsek irányát követi és a nevelést vallási alapon óhajtja. Mise után tisztelgés volt az aulában. Délben háromszáz teritékü bankett következett. Az első pohárköszöntőt Popea karánsebesi püspök mondotta a királynak.

ELSŐRANGU HAZAI GYÁRTMÁNY.

Pontos cím:
**ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR**
részvénytársulat
BUDAPESTEN.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel
bizalommal hozzánk fordulni.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKKEL
és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecekvágók   Morzsolók

GAZDASÁGI DOLGOK.

Az aranka vagy „herekosz” elleni védekezésről.

Irta: *Barna Balázs.* (Folytatás.)

Az arankamag együtt kel ki a herefélék magvaival, de gyökeret nem bocsát a földbe, hanem a növekedő here és luczerna szárára csavarodva, finom vékony gyökereit ezekbe ereszti és úgy táplálkozik. Ezért nevezzük élősködőnek. Olyan ez, mint az állatoknál a tetű.

Bizonyára minden gazda látott már oly borjut, amelyet téli időben a tetvek megleptek. Ez a szegény jószág folytonosan romlik lefelé, bármilyen jó takarmányon tartjuk is.

Igy van a here és luczerna az arankával. Lehet az bármilyen jó földben, ha az aranka rákerült, elszív tőle minden táplálékot és a szegény növény lassankint elpusztul.

Az volna most már a kérdés: mit kell tennünk, hogy az arankától, here- és luczernaveteményeink e gonosz ellenségétől megszabaduljunk?

Első sorban minden körülmények között *arankamentes here- és luczernamagot kell vetni.*

A kiscgazda az ő heremag-szükségletét rendszeren a legközelebbi városban szerzi be, a hol az illető kereskedő az egy-két kilogrammnyi magot egy nyitott zsákból méri ki neki. Égre-földre bizonyítgatja a mag arankamentességét, sőt nagyobb biztonság kedvéért mutat is egy kemény papirdarabkát, a mely a zsákban volt és egy állami magvizsgáló állomás arankamentességét igazoló bázarája.

Tapasztalatból mondhatom, 10 kereskedő közül kilenez föltétlenül megcsalja a gazdát, vagy tudva, vagy öntudatlanul. Egy ilyen bázarával, volt már rá eset, évekig árult egy kereskedő heremagot, pedig az csak egy zsák, legföljebb egy métermázsa mag arankamentességét igazolja.

Mikor pedig a gazda csalódását észreveszi, már késő. Pedig ezen a bajon igen könnyen lehet segíteni.

Tavaszzal azok a gazdák, a kik here- és luczernamagot akarnak venni, szépen összejönnek és mindenik felírja, hány kiló here- és luczernamagra van szüksége. Mondjuk, 10 gazda 2 mmázsa here- és 1¹/₂ mmázsa luczernamagot akar. Ekkor irnak a *Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének*, küldje el nekik a fent mondott mennyiségű, államilag ólomzárolt és arankamentes here- és luczernamagot. Ettől kedvezményes, olcsóbb áron kapják a jó magot, mint a kereskedőtől a rosszat. Azért a pénzért, a mennyiért Salamon az arankását adja, arankamentes heremagot kapnak.

Mindenik mag kettős zsákban van. A külső közönséges zsák, míg a belső egészben szövött,

varratlan zsák. Ennek a száján a kötőmadzagon van egy kis zöld czédula, a melyet a zsákhoz egy ólompecsét szorít. Az ólompecsét egyik oldalán egy

magyar korona, a másikon felírás van.

M.-ÓVÁRI
m. kir.
vetőmag-vizsgáló-
állomás

A zöld czédula így néz ki:

állomás M.-Óvárott.	 18.....sz. Ezen arankavizsgálatra vonatkozó báreza másik fele a zs ákban van.	M. kir. állami vetőm.
---------------------	--	-----------------------

Ha most a zsákot felbontjuk, ott hever a mag között a báreza másik fele, a melyen ugyanannak a számnak kell lenni. Ebben az esetben:

M. kir. állami vetőmagvizsgáló	18.....sz. Az ezen zsákban levő lóhere..... magból vett minta arankamentesnek találtatott. Jegyzet. Az előadónak nem áll jogában felnyitott zsák tartalmának arankamentességét jelen bárezával igazolni, mert e bizonyítvány csakis a plombbal elzárt zsák tartalmára vonatkozik. Kelt M.-Óvárott. Az állomás vezetője: Linhart Gy.	magvizsgáló állomás M.-Óvárott.
--------------------------------	---	---------------------------------

Csak az a valódi arankamentes mag, a melyik így van lezárva, s az ilyet nyugodtan veheti meg a gazda. A magvizsgáló állomásokat azért állította fel a nagym. földmivvelésügyi miniszterium, hogy a gazdát szolgálják és lehetőleg megvédjék azt a csalódástól. (Vége köv.)

A háziállatok sózása. A só adagolásában mértéket kell tartani, minthogy, az állatok a tulságos mennyiségű konyhasótól nyugtalanokká lesznek, göresöket és hasmenést kapnak s hátsó végtagjaik hűdöttek lesznek stb. Mérsékelt adag konyhasó gyenge izgatást gyakorol a nyákhártyákra, s valamennyi emésztési szerv működését előmozdítja, az állatok így gyakrabban szomjaznak meg s étvágyuk fokoztatik. Legfőbb hatása a konyhasónak a vér javítása. A napi sóadag nagyságára nézve még eddig egyetértésre nem jutottak; némelyek 100 font élősulyra 2—4 grammot, mások kétszer ennyit ajánlanak. Legjobb magukra az állatokra hagyni, hogy mennyi sót vegyenek fel naponként, mi a kősónak eléjük tevése által érhető el legjobban. A só által a takarmány emészthetősége is nagy mértékben emelkedik.

MULATTATÓ.

Vásár a négerek között.

Afrika belsejében utazó hittérítők sokszor említik, hogy a néptől élelmet vásárolnak: egyik igen érdekesen megis irta ennek az adásvevésnek módját.

„Hat órát menetelt a karaván perzselő napban, árnyéktalan kopár erdő között, fátlan mezőségen át. Egy-két napi távolságra a Tanganyika tó keleti oldalától Szeroma törzsfő Kavende faluja mellett ütöttünk tábort.

Magunk is, néger vivőink is nagyon éhesek és fáradtak voltak. Három nap előtt osztottuk ki az utolsó élelmet; a mi bivalyt és szarvast mi két hittérítő löttünk, annak a husa is régen elfogyott.

Sátoraink hamar készen álltak, a tábor megszállt. Mielőbb utána kellett néznünk, hogy legyen mit enni magunknak és embereinknek. Ámbár Szeroma törzsfő falujában bőven van élelem, a dolog nehezen fog menni, mert a bevásárlás nagyon próbára teszi majd türelmünket, lévén az eladók négerek.

Elsőben is a karaván egyik vezetője által ajándékot küldünk a törzsfőnek, különben nem enged meg, hogy a falubeliek a táborba élelmet hozzanak eladni; egy szem kölest sem merne árulni a néger eme engedély nélkül.

Ennek az engedélynek megnyerése egy óra időbe került; maga az engedély nagyon kétes értékű, mert a törzsfő határozza meg a nagyságát annak a mértéknek, melylyel a gabonát és lisztet árulják. Mert az ár nem változik a mérték terjedelme szerint, minden attól függ, mekkora mértéket állapít meg a törzsfő. A mi esetünkben a „mpisi“ (ürmérték) oly kicsinek mutatkozott, hogy a tizszeres áron kellett volna vásárolnunk; kénytelenek valánk tehát az ajándékokon felül lóporral és tarka kelmével öblösebbé tenni a mértéket. Mindez megtörténvén, szabad volt a vásár.

A nép csoportokban özönlik a tábor felé. Élelmet csak asszonyok czipelnek, a férfiakat a kíváncsiság csalogatja. Egyik-másik férfi mégis hoz orrszarvu agyart, hajt kecskét vagy birkát eladni abban a reményben, hogy drágán megfizetjük; akad olyan férfi is, a ki bot végére akasztva esibékkal jön, egy pedig élő majmot árul. A mérgében köpködő majom egy dorongra van kötve hosszában.

Aki nem járt Afrikában, azt hinné, hogy most már kezdődik a vásár; pedig még nem kezdődik. Ha a törzsfőnek joga van megtiltani, hogy alattvalói eladjanak, nekünk meg jogunk van embereinknek megtiltani, hogy vegyenek. Evvel a jogunkkal élünk is, a tilalom megszegését pedig a karaván fegyveres népével akadályozzuk meg.

Ha embereink mindjárt vásárolhatnának, fölvernék az árakat; ettől pedig őrizkednünk kell, mert arról van szó, hogy 300 ember egy hétre lássa el magát élelemmel.

Minden attól függ, mennyiért kapja meg az eladó cikket a legelső vevő? Oly kényes dolog ez,

leguggol, a többi térdre bocsátkozik. Nem néz rám egy sem, mert nem illik néger asszonynak férfit látni. Amit eladni hoztak, olyan vigyázva teszik le, mintha legalább is üveget árulnának. A „lindo“ nevű kosár bőrhöz hasonló kéregből van varrva, némi lyiken födelet is látni. Hoznak ilyen kosárban:

A tenger partján.

hogy még a karaván vezetőjében sem bizom; magamnak kell a legelső vevőnek lennem, ámbár tudom hogy mérgeledni fogok.

Sátorom előtt megáll néhány asszony; az a szokásuk, hogy csomóba verődnek, mint a megriadt birkák; tesznek egy-két lépést, megállnak, megint közelednek. Ugy 30 lépésre sátoromtól egyik rész

morzsolt és esős kukoriczát, kölest, lisztet, tököt, édes burgonyát, hüvelyesfélét, mézet; a belföldi sört öblös, nagy fekete fazekakban árulják.

Úgy ülök karos székemben, mintha én volnék a nagymogul; egyikét az asszonyoknak magam elé szólítottam.

Görnyedve, mintha valami alatt átbuljna, köze-

ledik immel-ámmal; kisdede a hátán fészkelődik, öt lépés távolságban leteszi a földre a kosarát és melléje guggol, mert sértés számba menne, ha állva maradna előttem.

A tolmácsom egyik négerem, a ki a Hinjamuezi törzs fia, de beszél az itteni nyelvet is; Kombo a neve a kis feketének.

„Kinna hé?” szavakkal fordul Kombo az asszonyhoz. (Ez a „Kinna hé” olyan kérdés, mely a néger szájában mindent, itt tehát a portéka árát jelenti.)

Az asszony elfordítja ábrázatát, mintha a kérdéshez éppen csak neki nem volna semmi köze. Részéről a felelet egy nyujtott, kellemetlenül kiejtett i — — s. A hátrább nyüzsgő árusok erre a hosszú i — — s-re nagyot röhögnek.

„Felelj”, rival Kombo a guggoló asszonyra. Azért olyan goromba Kombo, mert meggyalázná férfi méltóságát, ha mások előtt tisztességesen szólna asszonyhoz, akit a négernek embernek sem tartanak.

Az asszony által kínált 15 font liszt a helyi árak szerint megérhető 6 könyök fehér pamutgyolcsot; az asszony pedig követelt 18 könyököt.

— Ez az asszony megbolondult, mondá Kombó sajnálkozva; hord el magad, rivalt aztán rá keményen.

Az asszony veszi holmiját és a mi képpen jött, görnyedezve távozik.

Másik asszonyt intünk elő, a ki morzsolt kukoriczát árul. Éppen úgy közeledik, a hogyan jött a másik; éppen úgy háromszoros árt követel, mint a másik.

Kombo a kosárba markol és potyogtatja ujjai között a kukoriczát. „Silány termés, mondja a nőnek; kapsz érte egy könyök gyolcsot.”

„Lekka”, (nem adom) feleli az asszony.

Ennek is, a másik asszonymak is le lehetett olvasni a képökről, mennyire fájnak a fogaik egy darab fehér gyolcsra, hogy új ruha fődje cipőiket. De a második is veszi kosarát és vissza megy a többiekhez.

A harmadik nő hívás nélkül hozta kukoriczáját. Miután leguggolt, fölemelt jobb kezének három ujját befogta. Ez az jelentette, hogy 24 könyök gyolcsot kér.

Megpukkadna mérgében, a ki először vásárol négerektől és abbahagyná az alkut. Én ehhez hozzá-törődvén már, ennyiért már nem is haragudtam.

Kombo a 24 könyök helyett ígér kettőt; az asszony 24-ről leszáll háromra, de mindjárt fölmege-ötig.

Kombo állhatatosan két könyököt ígér.

A gyolcsot még egyik eladó sem látta. Kombo most kivisz sátoromból egy egész véget. Az asszony kimeresztí szemeit, eltátja száját, mintha nem is pamutgyolcsot, hanem nyitott mennyországot nézne. Ilyen hosszú gyolcsot életében sem látott. A nagy esodálkozást telhetetlen kapzsiság váltván föl, megint 24 könyököt kíván.

— Te azt gondolod, förmed föl Kombo, hogy mi ezt a kincset loptuk. Ezek a vadak valóságos hiénák; mindent föl akarnak falni, a mi utjukba esik. Ha nem lehet veletek okosan beszélni, elveszünk tőletek mindent ingyen, mert van elég puskánk.

Nem hagyhatván Kombot hazugságban, csak ennyit mondtam: a vadak nem emberek. Megjegyzendő, hogy Kombo maga is sült néger, de mert Uszambara a hazája, a beljebb lakó néger már vadember neki.

Végre leszáll az asszony négy könyök gyolcsra.

— Ha nem adod háromért, pusztulj innen, feleljük neki.

Látja az asszony, hogy többet hiába követel, de azt is észreveszi, hogy a többi asszony kéréstelenül hozza portékáját: fölüti tehát az alkut.

De téved aki azt hiszi, hogy evvel megvan a vásár, a gyolcsot csak most szabad neki érinteni, megnézni, forgatni. A vizsgálatot e szavakba foglalja: a portéka rossz. Merész ítélet, mert másféle szövetet soha nem is látott.

Kombo egy szó nélkül kiveszi kezéből és gyöngyöli össze a gyolcsot. Egy darabig nézi az asszony, aztán kitor belőle a kívánság: „kata” (vágd le).

Csakhogy megvan a vásár, lélegzik föl az olvasó. Ne tessék sietni, mert még van egy nagy bökkenő. Az alku ugyan megtörtént három könyökre, de a kar és kar között nagy ám a különbség. Az asszony azt kívánja, hogy az ő hosszú karjának a könyökétől ujjainak végéig méressék le a gyolcs. Ebbe én nem egyezem bele soha, mert hiszen a kis Kombo éppen azért alkuszik helyettem, mert rövidebbek a karjai. Kombo könyökébe meg az asszony nem nyugszik bele; összeszedi portékáját és távozik. A sok beszéd mind kárba ment.

A többi asszony látta, mi történt. Lemondanak arról, hogy igen drágára tartsák, amit eladni hoztak. Végre akadt egy asszony, akitől vettünk lisztet. Ez az első vétel irányadó minden más czikknek az árát illetőleg. Így p. o. 4 könyökért veszünk 5 csibét. Három órába telt, míg idáig jutottunk. Most engedjük meg vivőinknek, hogy vásároljanak. Két nap alatt az egész karaván ellátta magát élelemmel. Míg népünk vásárolt, lőttem két vadbivalyt is. A vivők este nem győzték megénekelni tüzeik mellett a fehérember dicsőségét, mivelhogy megtömte horpaszukat.

APÁK BÜNE.

— REGÉNY. —

(Folytatás.)

Irta: **Buday Barna.**

(31)

Ha Takács tudatosan akarta volna meggyötörni Máriát, akkor sem érhetne volna el jobban a célját, mint ezzel a leírással.

„Ugy szerettem volna, hogy maga is mellettem legyen Mária, a maga finom női érzéke bizonyosan jobban megtalálta volna a vigasztaló szavakat. Mennyire

megszánta és szerette volna őt a maga gyengéd szive az első pillanattól kezdve. Elhatároztam, hogy a lehető legnagyobb óvatossággal fogok eljárni, nehogy tervemnek teljes leleplezésével talán hasztalan reményeket ébreszszek, de e szenvedő gyermek láttára nem titkolózhattam többé. A helyzetet úgy a mint van, nem tárhatam föl előtte; jótékony hazugságra kellett vetemednem. Elmondtam neki, hogy Sándor nagy betegségen esett keresztül, amelyről azért nem adott hírt, nehogy hiábavaló nyugtalanságot szerezzen nekik. De most már épülőfélben van és mihelyt megerősödik, siet vissza a kis Ilonkájához, a kit soha egy pillanatra sem felejtett el. Lehet, hogy jobban belemélyedtem ebbe az ügybe, mint az amennyire szabad lett volna, de gondolja meg Mária, hogy ezzel a hazugsággal egy haldokló anya utolsó perzeit édesítem meg és megszabadítottam a szenvedések végtelen gyötrelmétől egy leánykát abban az állapotában, a mikor a legbűnösebb nő iránt is irgalomra dobban az emberi szív.

„Jól tette azt“, suttogá Mária s valóban, ő érezte is ezt.

„Micsoda földöntuli boldogság szált attól a pillanattól kezdve abba a házba. Én magam is velük örvendeztem, nevettem, sirtam s annyira beleéltem magamat a kegyeletes ámtításba, hogy annak végre a legapróbb részletét is kiszineztem előttük. Minden szó a boldogságnak a gyönyörnek újabb forrásává vált. Ekkor Kiss Mihály azt mondta nekem: „Uram, én a legjobban tudom, hogy Ön most mesét mondott ezeknek a szegény asszonyoknak, de áldja meg az Isten Önt ezért a hazugságáért. Talán egyedül én rajtam mult, hogy azok messze állanak a valóságtól. Küzdöttem egy szörnyűség ellen s lett belőle egy nagyobb. Megbántam. Az a könny, amit ez a két nő egy év óta hullatott, mind az én lelkemet égeti. Összetört ember vagyok már: lelépek a szintérről. Tegyen Ön a mit akar, én hallgatok ezután. S ha Ön visszavarázsolja a boldogságát a mi kis Ilonkáknak, akkor Önnél csak a Krisztus lehetett áldottabb.“ Lássá Mária, az utolsó előtti akadály, az a csökönyös jó ember is önként félrevonult az utból. Hanem még az utolsó hátra van.“

...A két utolsó. Gondolá Mária.

„Elutazásom előtt Seidelné egy papirosesomagot adott a kezembe. A jó asszony remete életének egyedüli szórakozása az volt, hogy naplóban örököltette meg családjának életének legjelentéktelenebb mozzanatait is. Itt van az a könyv. Én többször elolvastam már, legutolsó betűje is szivembe vésődött. Olvassa el majd maga is Mária. Találni fog ebben hosszú lapokat egy szerencsétlen, bűnös ember lelki gyötrődései felől s találni fog azután olyan lapokra is, amelyek kristálytisztaságban láttatják egy leányka végtelen szerelmét, — ártatlan, szenvedő lelkének vergődéseit. Ezekben a lapokban egy család tragédiája van megörökítve úgy, amint azt csak egy anya örökithette meg, aki a vérével írt. Bucsuzáskor Ilonka is bizott rám egy levelet, — a kis urához czimezve. A leány megtanult írni, hogy beszélhessen kedvesével. Ebben a levélben a gyermek

naiv bizalma egybeolvad a nő odaadó szerelmével és ez a kettő megolvastaná a köszivet is. Hanem én ezekkel még egy, a kőnél is ellentállóbb valamit akarok felolvasztani: egy másik anya szivét, amely keserőséggel s előítélet szülte iszonynyal van tele.“

Takácsné elfojtott hangon kérdezte:

„Hogyan véli ezt elérhetni?“

„Édes Mária, ha én ezeket az okmányokat Sándornak megmutatom és a Sándor szivében csak egy szikrája is van az emberi érzésnek, akkor szó nélkül fut ahhoz a szenvedő leánykához, itt hagyva pályát, barátot, rokont, anyát s itt hagyná bizonynyal magát a paradicsomot is. Mert az, aki ebben csak egy pillanatig is habozna, nem érdemelné meg, hogy többé férfinak nevezzék. Én pedig Sándort egy egész embernek ismerem. Ezek előtt a papiroslapok előtt nincsen semmiféle akadály a világon, ezt fogadom Önnek.“

...S itt hagyná engemet is, mint egy utból félredobott szalmaszálat, — gondolá a nő keserűen.

(Folyt. köv.)

Képiinkhez.

A tenger partján. Boldogok azok, a kik ebben a kánikulai forróságban elmenekülhetnek a városból üdülő nyaraló helyekre, hol kipinhetik fáradalmait. Kiváltképp a tengeri fürdőket keresik fel jó módu emberek, melynek vize kitisztítja a petyhüdt testben keringő vért. Mai szép képiünk a tengerpartot tünteti fel, két nő ül a parton és szivja az üde tengeri levegőt, melytől szinte tágul a tüdő. Különben az év minden szakában mozgalmas szokott lenni a tengerpartja, hajók jönnek-mennek a kikötőkben tengeri árukkal.

Számrejtvény.

Ezen koczkákban 1—16-ig úgy helyeztessenek el a számok, hogy vízszintes és függőleges, valamint keresztvonalainak összege 34 legyen.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.

Megfejtési határidő augusztus 13.

Lapunk 30. számában közölt betűtalány megfejtése:

Az élet álom.

Helyesen fejtették meg: Gombkötő Margit, Hajdu Erzsike, Nagy Ibolyka, Unger Kornél, Lám Béla, Gombkötő N. János, Abonyi Katholikus munkásegylet, Bohár László, Mike György.

A sorshuzásnál Unger Kornél ur neve (Csataalja) jött ki elsőnek, a kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Turgenyev: Első szerelem cz. regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

P. A. urnak, *Kis-Hegyes*. Ha az elhunyt anya életében beleegyezett a hagyatéki vagyon eladásába és abba, hogy az ő része készpénzben adassék ki, ezen a megállapodáson az anya örökösei később nem változtathatnak, ha az egyezség nem hatóság előtt kötöttetett volna is. A hagyatéki tárgyalását jó lesz szorgalmazni, mert a hagyatéki birói átadása és átírása előtt ugy sem lehet az ingatlanokat eladni. — **G. J.** urnak, *Haraszti*. Az apának jogában áll akár egész vagyonát egész életében egyik gyermekére átruházni, a többi testvér ezzel szemben csak az apa halála után léphet föl és akkor is csak azt követelheti, hogy a köteles részt neki készpénzben kifizessék. Ez a köteles rész fele annak az értéknek, a mi az egyes testvérekre egyenlő osztály mellett esnék. — **B. J.** urnak, *Fülöp-Szállás*. Birói ítélettel már eldöntött vitás kérdésekben mi véleményét nem adhatunk. Az ítélet ellen csak felebbezéssel lehet élni és ha az sem vezet sikerre, bele kell nyugodni a változhatlanba.

Sorsjegyekről. **B. O.** Gyanta, **F. Gy.** Csabrendek, **B. J.** Guor, **F. V.** Pa.-Somorja, **M.** Letenye, **H. J.** Nagylak, **B. S.** Sata, **B. F.** Torony. Sorsjegyeiket nem huzták ki. — **Ordasi Géza** urnak. Kérjük a sorsjegyek sorozatszámát is közölni. — **Heigl Gyula** urnak. Milyenek a közölt számú sorsjegyek?

Budapesti piaczi árak.

Budapest, augusztus hó 5-én.

Gabona. (Árak métermaászsánsként értendők.) *Buza* 76-81 kg *tiszavidéki* 9.35 frttól 9.95 frtig, *pestvidéki* 9.25 frttól 9.85 frtig, *fehértó* 9.40 frttól 9.90 frtig, *bácskai* 9.40 frttól 9.50 frtig, *bánsági* 9.20 frttól 9.80 frtig.

Rozs 70-72 kg. 6.70 frttól 7.15 frtig.

Árpa: takarmánynak 60-62 kg. 6.15 forinttól 6.35 frtig, *égetni való* 62-64 kg. 6.50 frttól 6.60 frtig, *sörfőzedei* 64-66 kg. 6.80 frttól 7.20 frtig.

Zab 39-41 kg. 5.50 frttól 6.00 frtig.
Tengeri 78-82 kg. 4.50 frttól 4.80 frtig.
Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	15.90	15.60	14.60	14.90	13.30	13.00	12.50	11.10	5.90

Buzakorpa, finom 4.40, durva 4.40 frt zsákkal együtt.

Egyéb magvak: *mák* 25-30 frt; *bab* fehér nagyszemű 6.00-7.50 frt, *apró* 6-7.00 frt, *tarka* 6-6.40 frt, *lencse* 7-9 frt, *borsó* héjas 7.00-8.00 forint, *köles* 4.00-4.10 frt, *kendermag* 11.50-12.00 frt, *repcze* 11.25-11.75 frt. *Lóhere* 42-52 frt mm.-ként.

Takarmányvásár. *Réti széna* 2.20-3.30 frt, *muhar* 3.10-3.50 forint, *zsupszalma* 1.60-1.90 frt, *alomszalma* 1.20-1.50 frt.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörér* 317-355 frtig; *középmínőségűért* 275-295 frtig; *gyenge minőségűért* 210-240 frtig; *hízott magyar és tarka ökör jobb minőségű*, mm.-ként élősúlyban 29-33 frtig, *hízott magyar és tarka ökör közepminőségű* 26-30 frtig. *Fejős tehén, magyarfajt* 21-35 forintig, *tarka* 21-32 frtig mmként. *Élő borju* 1 kgr. élősúlyért fizetnek minőség szerint 28-38 krt. *Vágot borju* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 54-58 kr.

Juhvásár: *hizalt ürü* páronként 18.00-21.00 frt, *feljavított juh* 20-21 frt, *kiverő juh* 16.00-18.00 frt, *kecske* 13-15 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élősúlyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300-380 kgr. nehéz sertésért 50-51 frt., *vidéki sertés* könnyű páronként 250 kilóig 49-50 frt. — Szalonna 56-62.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 1.00-1.20, *csirke* 0.50-0.70, *kappan* 1.90-1.90 frtig, *pulyka* 4.20-5.30 frtig.

Tojás. 1 láda 29.00-30.50 frtig, *meszes* 00-00 frtig, *teatojás* 100 drb 2.00-2.20.

Tejtermékek. Teavaj 70-90 frt, *főzővaj* 50-60 kr., *turó* 6-8 kr. kgr.-kint.

Zöldség. *Sárgarépa* 100 kötés frt 0.40-0.50, 1 mmázsa 6.00-14.00, *Petrezselyem* 100 kötés 0.30-0.50, 1 mmázsa 6.00-8.00, *zeller* 100 drb 0.50-0.60, *karalábé* 1.50-2.00, *vöröshagyma* 100 köt. 0.50-0.70, 1 mmázsa 3.00-4.00, *foghagyma* 100 köt. 0.50-1.20, 1 mmázsa 3.50-5.00, *vörösrépa* 100 drb 0.90-1.00, *fehértépa*, *fejéskáposzta* 140-1600, *kelkáposzta* 100 darab 1.00-1.70, *vörös káposzta* 0.00-00.00, *fejessaláta* 0.50-0.80, *kötött saláta* 0.00-0.00, *burgonya*, *rózsa*, 1 mmázsa 2.20-2.50, *sárga* 2.30-2.50.

61200/VIII.2. szám.

Borárverési hirdetmény.

A tarczali m. kir. vinczellér-iskola s a vele kapcsolatos állami szőlőtelepek

több évi termésű borai
folyó évi augusztus hó 16-án délelőtt 10 órakor
kezdődő nyilvános szóbeli árverésen

eladásra bocsáttatnak.

Az egész eladó borkészlet **477 hektoliter**, melynek **becsértéke 25 frt és 70 frt** között váltakozik.

A borok cukor-, szesz- és savtartalomra elemezve vannak.

Az árak hordó nélkül értendők; a hordók hektoliterje 2 frt 60 krral számíttatik.

Az eladó borkészletek hordónként bocsáttatnak árverésre, hogy azok is vehessenek, a kik egy-egy fajtából csak kisebb mennyiséget kívánnak beszerezni. Az egyes hordók ürtartalma 130-140 liter.

Az árverezők kötelesek a megvenni szándékolt bor kikiáltási árának 5%-át az árverezés megkezdése előtt, a vinczellér-iskola igazgatóságához bántpénzül letenni.

Az árverés megkezdése előtt zárt ajánlatok is adhatók be, melyekhez szintén 5% bántpénz csatolandó.

Az eladandó borok a vinczellér-iskola igazgatóságánál való egyszerű jelentkezés mellett előzőleg is megizlelhetők. Ugyanott bővebb felvilágosítások szerezhetők. 438

Tarczal, 1899. évi július hó 29.

M. kir. vinczellér-iskola igazgatósága.

Van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

A legmagasabb
díjakkal
kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsav-
tartalommal és 85—100% porfinomsággal.

Felülmulhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszor,
különösen sovány talajok javítására, kítő hatása az
összes gabonaneműek, kapás és olajnövények, lóhere és
luczerna, szőlő, komló és kertí veteményekre, kiváltképen
a rétekre. — **Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb**
foszforsavtrágya, tekintettel hatásának tartósságára,
felülmulja az **összes szuperfoszfátokat**. — A citrátban
oldható foszforsav-tartalomért **szavatosságot** vállalunk,
netaláni hiányt megtérítünk. Árajánlatokkal, szakmunkákkal
és egyéb felvilágosítással a legkétségesebben szolgál

A csehországi Thomasművek prágai foszfátliszt
eladási irodájának vezérképviselőse

a magyar korona orsz. területén

Kalmár Vilmos,
BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körut 31. sz.

Martellin a legfinomabb *dohánynevesítő trágya*
kiz. eladása. *Kainit*.

Kittűnő minőségű stájerországi tegelyacél, kaszák és szeoskavágók-gyári áron.

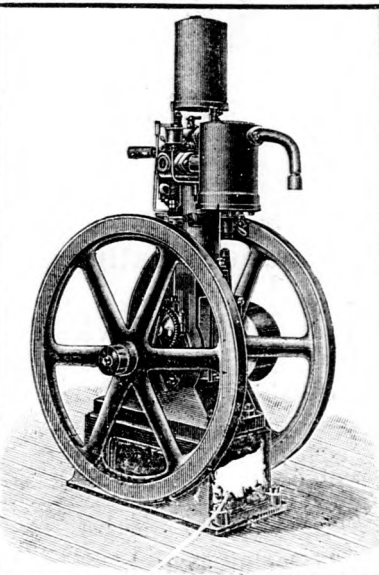
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

BUDAPESTEN.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 469.

petroleum és benzin
lokomobiljaink

(Bánki és Csonka szab.
rendszere.)

**adómentes és-
ványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.**

Hatósági engedély
nélkül
bárhol felállítható.
nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.

Árjegyzéket kivá-
natra küldünk.

54658/II. 2. a.

Hirdetmény.

A kishéri, bábolnai mezőhegyesi és fogarasi ménesbirtokon és a gödöllői koronauradalomban termesztett magvak, a mennyiben azok az uradalom saját céljaira nem szükségesek, az alább részletezett feltételek mellett

vetőmagul

mindazon gazdáknak kiadatnak, a kik ez iránt a birtokok igazgatóságaihoz fordulnak.

A feltételek a következők:

1. Egy gazdának (vevőnek) egy és ugyanazon gabonanemből 100 q-ig egyéb vetőmagvakból 10 q-ig terjedő mennyiség adható el.

2. Az eladási árak Kishérré és Bábolnára a győri, — Gödöllőre és Mezőhegyesre a budapesti, végül Fogarasra nézve a fogarasi piacon jegyzett piaci, vagy tőzsdei árak alapján fognak megállapítani olyképpen, hogy az elszállítás napján jegyzett tőzsdei vagy piaci árakhoz, a vetőmag minőségéhez képest métermázsánként 50 krtól 1 forintig hozzászámítatik, az így megállapított árakból azonban szállítási költségre Kishéren és Bábolnán 20 kr., Gödöllőn 15 kr. és Mezőhegyesen 50 kr. levonatik.

3. A szükséges vetőmagvakra **előjegyzéseket** is tehetnek a gazdák az említett uradalmak igazgatóságainál és pedig őszi gabonára **folyó évi szeptember 30-ig**, tavasziakra pedig **folyó évi december 31-ig**, megjegyezvén, hogy a vetőmagvak eladása, illetőleg kiszolgáltatása egész éven át fog teljesíteni.

Budapest, 1899. július hó 23-án.

Földmívelésügyi m. kir. miniszter.

ad. 58659 99. sz.

Pályázati hirdetés

a felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyamra való felvételre.

A székesfővárosban szervezett **felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyamra az 1899/1900-ik tanévre hallgatók felvétele céljából**

p á l y á z a t n y i t t a t i k.

A tanfolyam egy évre terjed és **folyó évi november hó elején kezdődik.**

A tanfolyamra olyan pályázók vétetnek fel, a kik:

1. a magyar-óvári gazdasági akadémiát, vagy a hazai gazdasági tanintézetek valamelyikét jelesen végezték;
2. ép és erős testalkattal bírnak s egészségesek és ezt hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolják.

A tanfolyam tandíjmentes s a felvett hallgató csak saját ellátásáról tartozik gondoskodni.

Szegényebb sorsu és kitünő vagy jeles bizonyítványokkal rendelkező folyamodók egész vagy fél állami ösztöndíjban is részesülhetnek.

Egy egész ösztöndíj havi 50 frt, az egész éven át tehát 600 frt, a fél ösztöndíj pedig havonként 25 frt, az egész éven át tehát 300 frt.

A felvétel iránti kérvények kellően felszerelve s 50 krros bélyeggel ellátva a földmivvelésügyi miniszterhez czimzendők és legkésőbb

folyó évi augusztus hó 20-ig

annak a gazdasági tanintézetnek (magyar-óvári gazdasági akadémiának) igazgatóságánál nyújtandók be, a melytől a folyamodó végbizonyítványát kapta.

Arra nézve, hogy a pályázati kérvények minő okmányokkal szerelendők fel, valamint általában a pályázati feltételek egyéb részleteire nézve a földmivvelésügyi m. kir. ministerium VIII. főosztályában, továbbá a felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam, a magyar-óvári gazdasági akadémia és a hazai gazdasági tanintézetek igazgatóságánál szereshetők bővebb felvilágosítások.

Budapest, 1899. évi július hóban.

Földmivvelésügyi m. kir. minister.

Magyar kölcsönös állatbiztosítás mint szövetkezet Budapest, VII., Erzsébet-körut 27. szám.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD:
LOVAK ÉS SZARVASMARHÁK elhullása következtében beállott káresek megtérítésére.

Kártérítési igénye fennáll:

ha közönséges és járványos betegségekben, vagy baleset folytán pusztul el az állat, — továbbá ha a szövetkezet **kényszer-vágást** kénytelen elrendelni.

A díjak rendkívül mérsékeltek.

Az intézet élén állanak: Báró **Sztojanovits György** földbirtokos, elnök, báró **Ambrózy Gyula** földbirtokos, gróf **Bethlen Balázs** cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, dr. **Béldy László** országgy. képviselő, földbirtokos, **Chernel György** cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, báró **Jósika Gábor** cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, gróf **Korniss Károly** főrendiházi tag, földbirtokos, báró **Nyáry Béla** cs. és kir. kamarás, földbirtokos, gróf **Ráday Gedeon** földbirtokos, dr. **Simay Aladár** a „Magyar agrár és járadékbank r.t.” gazdasági tanácsosa, dr. **Tetőtleni Armin** ügyvéd, **Tahy István** cs. és kir. kamarás, a pesti gazdasági egyesület alelnöke, földbirtokos, **Zalesky Jenő** földbirtokos, dr. **Pajor Ignác** földbirtokos, intézeti vezérigazgató, igazgatósági tagok.

————— Felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság és a vidéki ügynökségek. —————

1899. évi 2745. szám.

Faeladási hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. Minister ur Ö nagyméltóságának f. évi 25196. számú intézménye alapján a dévai erdőgondnoksághoz tartozó roskányi erdőben 1900—1909. években kihasználható 1884-83 holdas vágás területeken álló mintegy

28535 m³ tölgyhaszonfának, 27543 ürm³ tölgy, 37485 ürm³ cser, 389681 ürm³ bükk, 524 m³ nyár tűzifának és 13957 kétfogatu szekér vegyes galyfának tövön való eladása

íránt Déván az erdőgondnokságnál

1899. évi szeptember hó 18-án délelőtt 10 órakor

írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött **nyilvános szóbeli árverés** fog tartatni.

Kikiáltási ár: 342.355 forint, bánatpénz ezen faértéknek tiz (10) százaléka, vagyis 34236 forint.

Az árverési és szerződési feltételek a földmivelésügyi ministerium erdészeti főosztályánál, az alulírott erdőhivatalnál, valamint a dévai erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, esetleg versenyezni kívánóknak az erdőhivatal által kívánságukhoz képest meg is küldetnek.

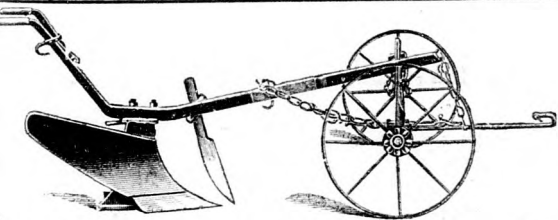
Szabálytalanul felszerelt, valamint elkésve, vagy táviratilag benyújtott ajánlatok és utó-ajánlatok nem fogadtnak el és az ajánlatok elfogadása felett a földmivelésügyi m. kir. Minister ur Ö nagyméltósága tetszése szerint határoz.

Szászsebesen, 1899. évi július hó 13-án.

M. kir. erdőhivatal.

437

Megpróbálás vagy más gyártmányval való összehasonlítás végett gyártmányaimat a t. gazdaközönség rendelkezésére bocsátom.

Egy- és többvasu egyetemes **aczélekém** és **talajmivelő eszközeim**

olesó ár, **elsőrendű minőség** és czélszerű szerkezetüknél fogva ország-szerte legjobb hírnévnek és kelendőségnek örvendenek.

————— Árjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgálók. —————

es. és kir. kizárólagos ekegyára
Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Epejes,
1898 október
1—3. legelső
díj állami
aranyérem.

Bächer Rudolf

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

Egyedüli specialis ekegyártással foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában.

1898. évi forgalom: 26,239 métermázsá.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukciókra,

melyek idei **második** sorozata (a báránygyapju-aukció)

szeptember hó 20. és esetleg 21-én tartatik meg. Az aukciókra felküldött és

„Gyapjuárverési vállalat Budapesten, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál

Heller M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG)
ezelőtt PFANHAUSER & Co.
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* BUDAPEST *
VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.
(ROYAL SZÁLLODA)

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

A legfontosabb védekező eszközök a szőlőpusztítás megakadályozására a

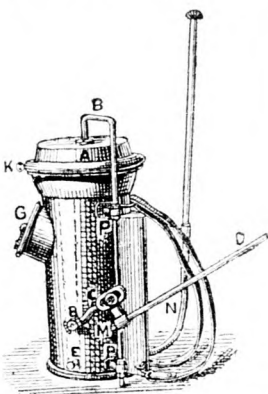
V. Vermorel villefranche-i

világhírű czég gyártmányai, melyek **kizárólagos** képviselői vagyunk Magyarországra.

AUSSIGI
Ia RÉZGÁLICZ

jegecekben, vegytiszta a peronospora elleni védekezésre, általunk szállítva és igazolványunkkal ellátott küldeményeket a M. Á. V. körülbelül 40% díjkedvezményrel szállítják.

Szuperfoszfát,

kainit, chilisalétrom, kénsavas-káli, kénsavas-ammoniak, szőlőtrágya-compositio

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben ajánl a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, VI. VÁCZI-KÖRÚT 21.

Részletes utasítások kívánatra ingyen és bérmentve.